باسمه تعالی
مرکز مدیریت حوزه علمیّه قم
معاونت آموزش
مدرسه علمیّه معصومیه
امور امتحانات

ردیف

امتحانات کتبی
نیمسال اول ۹۲-۹۱

شماره پرونده			
پایه	۳	موضوع	نحو ٤
تاریخ	۹۱/۱۰/۲۸	ساعت	۱۶/۳۰-۱۵
نتیجه	به عدد	به حروف	
بازبینی			

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... متولد: .....

شماره شناسنامه: ..... صادره: ..... نام استاد: .....

محدوده امتحانی:

تستی:(هرکدام۱نمره)

۱. همزه در قول حضرت فاطمه(سلام الله علیها) « أفی کتاب الله أن ترث اباک و لا أرِثُ أبی » در چه معنایی استعمال شده است؟

الف: انکار توبیخی☐ ب: تقریر☐ ج: انکار ابطالی☐ د: تعجب☐

۲. الف و لام در کریمه‌ی« الیوم اکملت لکم دینکم» و« إن الإنسان لفی خسر» به ترتیب، چیست؟

الف: عهد حضوری- استغراق افراد☐ ب: عهد ذهنی- استغراق افراد☐ ج: عهد حضوری- ماهیت☐ د: عهد ذهنی- زایده☐

۳. کدام گزینه صحیح است؟

الف: هل لستَ أخاه فی الهدی☐ ب: لا أُبالی هل علیٌّ قارئٌ أم محمدٌ☐ ج: متی لا ینام زیدٌ☐ د: ألَم یَنمْ علیٌّ فی المدرس☐

۴. تفاوت معنای« له عندی عشرةُ دارهم إلا درهمٌ» با « له عندی عشرة دراهم إلا درهماً» چیست؟

الف: در هر دو به ده درهم اقرار کرده است☐ ب: در هردو به نه درهم اقرار کرده است☐

ج: در اولی به ده و در دومی به نه درهم اقرار کرده است☐ د: در اولی به نه و در دومی به ده درهم اقرار کرده است☐

تشریحی: به ۸سوال پاسخ داده و در صورت پاسخ به همه ، به سؤال آخر نمره داده نخواهد شد(هرکدام۲نمره)

۱. شرایط عمل« إذن » را با ذکر مثال بیان کنید.

۲. « إذا ولی "أن" الصالحة للتفسیر مضارع معه "لا" نحو: "أشرتُ الیه أن لا تفعل" جاز رفعه علی تقدیر "لا" نافیة و جزمه علی تقدیرها ناهیة و علیهما فـ "أن" مفسرة و نصبه علی تقدیر "لا" نافیة و "أن" مصدریة » طبق عبارت ، وجوه اعرابی فعل "لا تفعل" را توضیح دهید.

۳. " قل انما یوحی الیّ أنّما الهکم الهٌ واحدٌ "

« دعوی أنّ الحصر هنا باطلة لإقتضائها أنّه لَمْ یوحَ الیه غیر التوحید مردود بأنه حصر مقیّد إذ الخطاب مع المشرکین فالمعنی ما أُوحیَ الیّ فی امر الربوبیّة إلّا التوحیدُ لا الاشراکُ » اشکال و پاسخ موجود در عبارت را شرح دهید.

۴. « " لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا" فلا یجوز فی "إلا" هذه أن تکون للإستثناء من جهة المعنی ..... و لا من جهة اللفظ.... .»
چرا "إلّا" در آیه نمی‌تواند استثنائیه باشد؟ هر دو جهت در بیان ابن‌هشام را توضیح دهید.

۵. « و اما الترتیب فخالف قومٌ فی اقتضائها [ثمّ] إیاه تمسّکا بقوله تعالی "خلقکم من نفسٍ واحدةٍ ثم جعل منها زوجَها" »
الف: استدلال قوم به آیه را توضیح دهید ب: یک پاسخ از ابن هشام بیان کنید.

۶. ترکیب کنید.

الف: احسن بزید (براساس نظر جمهور) ب: کفی بالله شهیداً (براساس نظر ابن هشام)

۷. چهار مورد از اموری که بین" أمّا" و "فاء" فاصل می‌شود را با ذکر مثال برای هریک بیان کنید.

۸. نوع یا معنای کلمات مشخص شده را بیان کنید.
الف: و قد نصره الله إذ أخرجه الذین کفروا:
ب: یُسْقی بماءٍ واحدٍ :
ج: أ أنتم اشدّ خلقاً أم السماءُ:
د: ثم محلّها إلی البیت العتیق:

۹. « الثانی[مِنْ مَعْنَیَیْ بَیْدَ] أن تکون بمعنی من اجل و منه الحدیث النبوی ..... و قال ابن مالک و غیره إنها بمعنی غیرٍ علی حدِّ قول النابغة الذبیانی:
و لا عیب فیهم غیرَ اَنّ سیوفَهم / بِهِنّ فُلولٌ مِنْ قِراع الکتائب»
نظر ابن مالک را به طور کامل در ضمن شعر توضیح دهید.